

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Suomen Olympiakomitean lausunto tartuntatautilain 58 g §:n muuttamisesta

VIITE: HE 31/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 g §:n muuttamisesta

Suomen Olympiakomitea lausuu otsikkoasiassa:

Hallituksen esityksen valmistelussa on kuultu oikeusministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön sekä aluehallintovirastojen asiantuntijoita. Esityksessä todetaan, että kiireellisyys vuoksi on jouduttu poikkeamaan kuulemista säädösvalmistelussa koskevista ohjeista.

- ➔ **Olympiakomitean mielestä esityksessä olisi tullut esittää perusteet muutoksen kiireellisyydelle.** Näkemyksemme on, että tartuntatautilain väliaikainen muutos on osoittanut toimivuutensa nykymuodossaan ja sen perusteella tehtyt aluehallintovirastojen ja kuntien päätökset tilojen sulkemisesta ovat vähentäneet toivotulla tavalla kontakteja ja estäneet covid-19-viruksen leviämistä, mikä oli väliaikaisen muutoksen peruste.

Hallituksen esityksen perusteluissa väitetään, ettei "nyt ehdotetulla pykälämuutoksella arvioida olevan merkittäviä itsenäisiä vaikutuksia". Myöskään tätä väitettä ei perustella käytännössä lainkaan.

- ➔ **Olympiakomitean näkemyksen mukaan esitetyn muutoksen itsenäiset vaikutukset ovat laajat ja ne on selvitettävä huolella.** Aluehallintovirastojen päätösten mukaisesti erikokoiset yksityiset yritysten ja urheiluseurojen omistamat kuntosali-, kuntoilu-, kiipeily-, tanssi-, voimistelu-, palloilu-, kamppailu- ja muut liikuntatilat ovat voineet harjoittaa toimintaa rajaamalla toiminnan kussakin tilassa enintään kymmenelle hengelle. Tilojen omistajat, haltijat ja käyttäjät ovat toimineet erittäin vastuullisesti ja tiukoin terveysturvallisuustoimenpitein, eikä tartuntoja tai altistuksia ole edelleenkään millään muotoa merkittävästi yhdistettävissä em. tiloihin.
- ➔ Suomalaiset liikkuvat jo nyt terveyden ja hyvinvoinnin kannalta liian vähän. Liikuntatilojen täydellisellä sulkemisella pahennetaan entisestään suomalaisten edellytyksiä liikkuu ja hoitaa kuntoaan. Tämä tulee näkymään tulevana vuosikymmeninä terveydenhuoltomenojen kasvuna.

Sääntelyn tarkoitus on sekä HE 245/2020 vp että eduskunnan valmisteluasiakirjojen (mm. StVM 1/2021 vp ja PeVL 44/2020 vp) mukaan ollut mahdollistaa viimesijaisena keinona sääntelyn soveltamisalassa olevien asiakas- ja osallistujatilojen sulkeminen kokonaan. Esityksen mukaan lain soveltamisalaa laajennettaisiin jonkin verran aiemmasta siten, että sääntelyn piiriin tulisivat myös ne 58 g §:n 4 momentissa luetellut toiminnot ja tilat, joita tavanomaisesti käytetään tai jotka on suunnattu alle 10 (sisätilat) tai alle 50 (ulkotilat) henkilön tarkoitukseen. Erityisesti verrattuna voimassa olevassa 58 g §:ssä säädettyyn, esityksen mukaan tämän laajennuksen vaikutusten arvioidaan olevan vähäiset. Esityksessä todetaan edelleen, että sääntelyn laajentaminen koskisi arvion mukaan pääasiallisesti 58 g §:n 4 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja tiloja. Esimerkkeinä toiminnoista ja tiloista, jotka tulisivat sääntelyn piiriin, voidaan mainita pienet joogasalit tai pienet kontaktilajien harrastamiseen tarkoitettut tilat.

- ➔ **Verrattuna voimassa olevassa 58 g §:ssä säädettyyn, esitetyn laajennuksen vaikutukset ovat Olympiakomitean arvion mukaan laajat ja huomattavat.** Lain nykyinen tulkinta on mahdollistanut kaikenkokoisten liikuntaan tarkoitettujen tilojen avoimena olemisen, kunhan toiminnolle varatussa tilassa on alle 10 henkilöä. Esityksessä kuvattujen vaikutuksien osalta tarkasteluun on otettu huomattavan suppea joukko tiloja, kun esimerkkinä esityksen myötä sulkeutuvista tiloista mainitaan

vain pienet joogasalit ja pienet kontaktilajien harrastamiseen tarkoitetut tilat. Tämä esityksen väite on virheellinen: myös erikokoiset muut liikuntatilat ja kuntosalit ovat olleet laajalti auki rajaten toiminnan kussakin tilassa enintään 10 henkeen.

Mikäli valtio puuttuu esityksen mukaisesti rajoituksin tai sulkemisin perustuslailliseen oikeuteen elinkeinon harjoittamisesta, tulee tämän poikkeuksellisen toiminnan perustua todennettuun tieteelliseen näyttöön ja ensisijaiseen välttämättömyyteen, jonka perusteet on tuotu selkeästi ja ymmärrettävästi esille. Yrityksille koituvien taloudellisten menetysten korvausmallien tulee olla myös valmiina.

- ➔ Hallituksen esityksessä ei esitetä tieteellistä näyttöä, eikä ensisijaista välttämättömyyttä perustella. Rajoituksille ja sulkemisille ei ole myöskään esitetty kokemusperäistä näyttöä. Esimerkiksi kuntosaleihin yhdistyy HUS:n alueella 11.1.-28.2.2021 jäljitetyistä tartunnoista 0,9 %.
- ➔ Eduskunta edellytti jo nyt voimassa olevaa tartuntatautilain väliaikaista muutosta käsitellessään, että valtioneuvosto valmistelee pikaisesti säännökset siitä, että tartuntatautilain 58 g §:ssä tarkoitetun asiakastilojen sulkemisen aiheuttamia taloudellisia menetyksiä korvataan elinkeinonharjoittajille yleisen kustannustuen kautta tai erillisenä korvauksena, jos 14 vuorokautta kestänyttä sulkemista on jouduttu jatkamaan. Tämä työ on edelleen kesken. **Olympiakomitea ei pidä perusteltuna edetä nyt esitetyllä muutoksella ennen kuin korvausmallit ovat valmiit.**

Helsingissä 15.3.2021

Mikko Salonen
toimitusjohtaja
Suomen Olympiakomitea